

ICOM – ICR vuosittainen konferenssi

Taiwanissa 20.-25.10.2014

Teema: Museum Collections makes Connections

Tuulia Tuomi

Raportti

Konferenssin kaksi ensimmäistä päivää pidettiin Spectrum Songyan kulttuurikeskuksessa Taipeiissa. Konferenssin teeman vuoksi alustuksia oli poikkeuksellisen paljon – jopa niin paljon, että puheenvuorojen kesto oli rajoitettu vain 20 minuuttiin. Konferenssi toki alkoi virallisilla tervehdyksillä ja seremonioilla. Tervetulo puheet pitivät Taiwanin Museoliiton presidentti ja National Museum of Historyn johtaja Yui-Tan Chang, ICR:n hallituksen puheenjohtaja Rune Holbek, Taiwanin vara-kulttuuriministeri Hung Meng Chi sekä ICOMin puheenjohtaja Hans-Martin Hinz. Tervetulo seremonian lopuksi näimme perinteisen kiinalaisen tanssiesityksen.

Ennen lounasta tutustuimme vielä Songshan Culture Parkin näyttelyyn Community Empowerment 20, joka esitteli Taiwanin historiaa sekä kuluneen 20 viime vuoden kehitystä, jolloin on pyritty tukemaan Taiwanin eri alueiden yhteisöjen yhteenkuuluvuutta sekä vastuuta asuinalueestaan ja ympäristöstä.

Lounaan jälkeen alkoivat varsinaiset esitykset.

Blanka González, Meksiko: Collections and Connections in Yucatan Museums. Hän kertoi Yucatanin alueen museolaitoksen historiasta ja erityisesti sen alkuvaiheiden tavoitteesta suojella Maya-kulttuurin esineistöä alueella, niin etteivät ulkomaiset tutkimusmatkailijat veisi niitä mennessään. Vuonna 2012, lähes 200 vuotta ensimmäisen museon perustamisen jälkeen, perustettiin Mayojen historiaan ja kulttuuriin erikoistunut museo. Se on tehty erityisesti Mayojen omista lähtökohdista, kun aikaisemmin museoiden lähtökohdat ovat olleet espanjalaisessa kulttuuripiirissä tai turisteille suunnattuja.

Hildegard K. Vieregge, Saksa: Collections of Museums in Bavaria and Relationship to China. Hän kertoi Böömin alueen ja Kiinan kulttuuriyhteyksistä ja kiinalaisen tyylin vaikutuksesta böömiläiseen posliinituotantoon.

Olga Truevtseva, Venäjä: ASPAC-ICR. Truevtseva esitteli ICOMin alaisen Aasian ja Tyynen valtameren alueen museologiaan keskittyvän kansainvälisen komitean toimintaa.

Chen Kuo-Ning, Taiwan: Collection, Community and Connection – The Effectiveness of the Implementation for Scheme Phase 2 (2008-2012) of Regional Museums in Taiwan. Hän esitteli Taiwanin kulttuuriministeriön vuonna 2002 aloittamaa projektia, jonka tavoitteena on edistää

alueiden elinvoimaisuutta ja kehittymistä kannustamalla museoita ja niiden ympäröimiä yhteisöjä yhteistyöhön ja vuoropuheluun.

Yiannis Markakis, Kreikka: Orality – Connecting people in the Cretan open-air Museum “Lychinostatis”. Markakis kertoi museonsa etnografiseen kokoelmaan kuuluvasta suullisen perinteen kokoelmasta sekä sen aineistojen käytöstä osana museon ääniopastusohjelmaa.

Rune Holbek, Norja: New Policy for Museum Collections at Vest-Agder Museum: Norway: From Plan to Difficult Topics. Holbek kertoi Norjan museolaitoksen laajasta uudistuksesta. Norjan hallitus päätti vuonna 2000 museoiden roolista ja vastuista kulttuuriperinnön tutkimisessa, esittelyssä ja säilyttämisessä. Uusi linjaus on johtanut museoiden uusien hallintomallien kehittämiseen. Esimerkiksi Vest-Agderin alueella seitsemän museota yhdistyivät hallinnollisesti yhdeksi museoksi.

Jean Aase, Norja: Museum Collections make Connections: In Search of Times Past. Aase tutkaili museoiden kokoelmia siitä näkökulmasta, että ne eivät tee ainoastaan horisontaalisia yhteyksiä ihmisten, kulttuurien tai maiden välille vaan ne voivat muodostaa myös vertikaalisia yhteyksiä eri aikojen välille. Esimerkkinä hän käytti Berg-Kragerö –museon Homannin sukuun liittyviä kokoelmia.

Tuulia Tuomi, Suomi: The House of Memories –project at the Palander House Museum. Minä puolestani esittelin Hämeenlinnan kaupungin historiallisen museon Palanderin talossa toteutettua Muistojen talossa -hanketta. Hankkeen tavoitteena oli avata uusia mahdollisuuksia käyttää kotimuseota ikäihmisten ja muistiongelmaisten luovana tilana sekä mahdollistaa museopalveluiden käyttö myös niille henkilöille, jotka eivät voi fyysisesti tulla museoon.

Otto Lohr, Saksa: Media as a modern way to address visitors. Lohr esitteli Böömin alueen museoiden käytäntöjä käyttäen uutta mediaa ja interaktiivisia keinoja.

Metka Fujs, Slovenia: Two countries, two cities, two museums, one story. Fujs kertoi Itävallan ja Slovenian rajalla olevan kaksoiskaupungin Bad Radkersburgin ja Gornja Radgonan museoiden hankkeesta, jossa kaksi maata, kaksi kaupunkia ja kaksi museota kertovat yhtä tarinaa. Alueen ihmiset ovat vuosisatoja eläneet kuin rajaa ei olisikaan. Heidän arjessaan sillä ei ole ollut merkitystä. Siten myös alueen tarina ja museoissa luontevaa kertoa yhtenä.

Goranka Horjan, Kroatia: Connecting with new audiences. Hän valotti erilaisia hyviä esimerkkejä siitä, miten uutta teknologiaa on käytetty museoissa saavutettavuuden lisäämiseksi.

Orit Shamir, Israel: Exhibitions of the Israel Antiquities Authority around the world. Shamir kertoi national Treasures Department of the Israel Antiquities Authorityn laajasta näyttelyohjelmasta maailmanlaajuisesti kuluneen 20 vuoden aikana.

Illalla oli tervetuloillallinen hotellilla Taiwanin National Museum of Historyn johtajan isännöimänä.

Tiistai 21.10.

Toinen päivä oli kokonaan varattu esityksille.

Venkata R. Ravaprolu, Intia: Collections make connections: a perspective of material items at museums in India. Hän kertoi Intian museoiden historiasta ja tavoitteista eri aikoina. Esimerkiksi Eurooppalaisten kolonialistien aikaan museot pyrkivät esittämään Euroopan ja Intian eroavaisuuksia.

Intian itsenäistyttyä museot keskittyivät enemmän kansallisten erityispiirteiden esiintuontiin. Nykyisin, liberalismiin ja kansainvälistymisen aikana museot ovat siirtyneet esittelemään esimerkiksi alueellisia erityispiirteitä sekä keskittyneet identiteettiin, yhteisöihin, konflikteihin sekä talouteen.

Stefanos Keramidas, Kreikasta: *Archeological Exhibitions in the Regional Museums of Greece: A Pursuit for a Constructive Visit*. Hän esitteli Kreikan arkeologisia museoita sekä niiden erilaisia näyttelytapoja sekä tavoitteita näyttelytoiminnoilleen.

Birendra Mahoto, Nepal: *Connecting People through Museum Collections and Display*. Hän kertoi Nepalin Terain alueella elävistä Tharuista. Tharut olivat jäämässä valtakulttuurin jalkoihin ja he olivat menettämässä identiteettinsä ja kulttuuriarvonsa. Tämän vuoksi perustettiin Tharujen kulttuurin museo ja tutkimuskeskus. Sen tehtävänä on ollut kerätä alueen Tharut yhteen, tallentaa ja tutkia heidän kulttuurinsa erityispiirteitä sekä kertoa Tharuista muille alueen ihmisille sekä turisteille.

Miki Namatame, Japani: *Designing Museum Exhibition for Sensory-impaired Visitor*. Hän kertoi Japanissa toteutetusta projektista, jossa pyrittiin parantamaan erityisesti aistirajoitteisten ihmisten palvelutasoa museoissa. WHO:n tilaston mukaan maailmassa on 45 miljoonaa näkövammaista ja 360 miljoonaa kuulovammaista, mutta heidän tarpeitaan ei riittävästi huomioida maailman museoissa. Projektissa kerättiin tietoa aiheesta tehdystä tutkimuksista, haastateltiin museoita aistirajoitteisten palvelutasosta sekä vierailtiin museoissa testaamassa aistirajoitteisten palveluja.

Kenji Saotome, Japani: *Collaboration among Small Museums in Japan*: Kenji kertoi Japanin pienten museoiden yhdistyksestä, joka tarjoaa museoille mahdollisuuksia keskustella ja jakaa niitä koskevia asioita. He ovat luoneet nk. Give and Take –tilan, johon museot voivat jakaa sekä tietoa ja kokemuksia että tavaraa, jota eivät itse tarvitse. Tällä tuetaan pienten museoiden henkilökuntaa ja vapaaehtoisia paikallisia, jotka työskentelevät museoissa. Pienissä museoissa työskennellään yksin tai pienissä ryhmissä, mikä vaatii monitaitoisuutta. ”If you think you are small, you are small.” ”Collections makes Connections, but also lack of Collections makes Connections.” Vuosittain järjestetään pienten museoiden seminaari. Se on ilmainen, ei osallistumismaksua, ei jäsenmaksua, ei varsinaista organisaatiota.

Eddie Wei-Chun Lai, Taiwan: *Art Collections make community as an art gallery. The Case-study of Li Mei Shu Art Gallery in Sanhaia District, New Taipei City*. Eddie kertoi Taipeiin Sanhaian alueella toteutetusta hankkeesta, jossa alueella syntyneen taiteilijan, Li Mei Shun taidetta käytettiin alueen yhteisön yhteistyönä toteutetun projektin pohjana. Museo lainasi taiteilijan teoksia ja niitä esiteltiin yksittäisinä teoksina tai näyttelysarjoina alueen kahviloissa, kaupoissa, kirkoissa etc. Mukana oli kaikkiaan 30 toimijaa. Näin alueen asukkaat tutustuivat taitelijaansa ja saattoivat osallistua taidemuseon kokoelma- ja näyttelytyöhön.

Zhen-Hui Liu, Taiwan: *Museum Collections make Connections and Disconnections: A Case-study of Hou-Tong Coal Mining Ecological Park*. Hän kertoi Hou-Tong -nimisestä vanhasta hiilikaivoskaupungista. Kaivostoiminta loppui vuonna 1990 ja kaupunki alkoi tyhjäntyä, koska kaivostyötä korvaavaa työtä ei kaupungissa ollut. Kaivosperinnön säilyttämiseksi kaupunkiin yritettiin perustaa kaivosmuseota, mutta taloudellisista syistä se ei ollut mahdollista. Paikallisten painostuksesta johtuen vuonna 2004 aloitettiin ekomuseoprojekti, jonka tuloksena alueella avattiin hiilikaivoshistoriaa esittelevä ekologinen puisto. Vuosien 2012 ja 2013 aikana alueella vieraili 1.2 miljoonaa vierailijaa. Museon ”kokoelmaan” kuuluu kaivosalue ja sen rakennuksia, siltoja rautatie

ym. Alueella on myös ”elävä kokoelma”: tusinoittain kodittomia kissoja, joiden ympärille on luotu toimintaa.

Cecile Ching-Yi Wu, Taiwan: Sense of Community and Community Participation – Example of the Taishen Doll Local Cultural House. Taishan on alue Taipeiin ympärillä, Taiwanin pohjoisosassa. Alueella aloitettiin Barbie -nukkejen valmistus vuonna 1966 ja se oli alueen suurin yksittäinen työllistäjä. Vuonna 1987 Mattel siirsi nukkejen valmistuksen halvempiin maihin ja alueelle iski lama. Alueen elvyttämiseksi perustettiin paikallisia kulttuuritaloja, joissa ryhdyttiin keräämään nukkeihin liittyvää muistitietoa ja osaamista. Tämä johti siihen, että alueella ryhdyttiin suunnittelemaan ja valmistamaan omia, alueen tunnuspiirteitä, värejä ja pukeutumistapoja ilmentäviä nukkeja. Niistä tuli pian oma brändinsä ja niitä on esitelty paljon erilaisissa näyttelyissä.

Hiroschi Fujihara, Japani: The Japan Council for Revitalization of the Rural Museums – Towards Rural Development from Museums. Hän kertoi Japanin Tanape -suvun rautakaivostoiminnasta. Perinteinen raudan jalostustoiminta on päätynyt ja alue on muutettu kaivosperinnettä säilyttäväksi ja esitteleväksi alueeksi ja museoksi. Eli hieman samankaltainen tapaus kuin edellisetkin: Teollisuus on loppunut – miten huolehtia alueen asukkaista, ettei alue tyhjene kokonaan. Samalla on tehty tutkimusta maaseutualueiden museoista ja niiden arvosta ja merkityksen kasvattamisesta.

Shin-Chieh Chu, Taiwan: From the winnowers in the world to the needs of information integration. Hän hahmotteli eräänlaisen maailmanlaajuisen Europeanan synnyttämistä eli tietokantaa, jossa koko maailman kulttuuriperintö ja museokokoelmat voisivat olla tutkijoiden ja kiinnostuneiden käytössä. Tällä hetkellä kun tilanne on se, että esimerkiksi samanlaisia esineitä on lukuisissa museoissa eri puolilla maailmaa, mutta tutkimusta tehdessä niiden löytäminen ja tiedon vertailu on erittäin työlästä.

Liu Lan-Yu, Taiwan: Enthusiasm turns the possible into the real: “Yilan itself is an eco-museum”. Hän kertoi Yilanin maakunnan paikallismuseoprojektista. Alueen asukkaat yhteistyössä maakuntahallinnon kanssa perustivat maakunnan keskusmuseon LanYangin museon, johon ryhdyttiin keräämään alueen kulttuurihistoriallista ja luonnontieteellistä kokoelmaa. Uuden museon näyttelyä suunnitellessaan henkilökunta kiersi maakuntaa ja kannusti ihmisiä keräämään itselleen merkityksellisiä esineitä. Tämä johti yli 30 paikallisen kulttuuritalon ja paikallismuseon perustamiseen. Viime aikoina ovat arvioineet näiden paikallismuseoiden toimintaa sekä luoneet paikallismuseon käsikirjan toimintojen kehittämiseen.

Shih-Chien Pan, Taiwan: The New Role of Industry Collection in Museum. Shin-Chien Pan työskentelee lääketeollisuusmuseon perustamisen parissa ja hän kertoi lääketeollisuuden kokoelman helmistä.

Ying-Ying Lai, Taiwan: Collections of the Public and by the Public, A Case-study of the ToGo Rural Village Art Museum. ToGo on kylä lähellä Tainanin kaupunkia. Se oli kuihtuva maaseutukylä, josta nuoret muuttivat kaupunkiin ja sinne jäivät vain vanhukset. Tainan Art Universityn projektina aloitettiin 20 vuotta sitten projekti, jonka seurauksena vuonna 2013 avattiin ToGo Rural Village Art Museum. Ajatuksena on, että kylä on taidemuseo ja taidemuseo on kylä. Kylän viljelijät ovat taiteilijoita, joiden tuottama sato on taidetta. Projektin myötä kylään on muuttanut nuoria asukkaita ja joitakin taiteilijoita.

Ying-Ling Chang, Taiwan: A Survey on Color Esthetics in Taiwan Siraya's Cross-Stitch-Based on Taichung Huludun Cultural Center's Collection. Hän kertoi Taiwanin alkuperäisasukkaisiin kuuluvan, Siraya-heimon ristipistoperinteestä. Siraya-heimo on käytännöllisesti katsoen kadonnut, koska se on sulautunut kiinalaistaiseen väestöön. Heimon rikkaasta ristipistokulttuurista on säilynyt 36 esinettä. Näitä on nyt tutkittu ja ajoitettu väritutkimuksen avulla.

Peng Bing, Kiina: Different Meaning of Collections across Time. A Case-study on Wood-block New Year Painting donated by Wei Juxian. Hän kertoi Wei Juxian keräämästä puupiirroskokoelmasta, joka on Kiinassa Three Gorges Museossa.

Wan-Chen Liu, Taiwan: Museum Programming for Creative Ageing. Hänen esityksensä käsitteli eri museoiden projekteja koskien luovaa vanhenemista. Ikääntyminen on ongelma monissa maissa. WHO:n mukaan sosiaalinen osallistuminen on keskeistä vanhenevan väestön hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Museolla voi olla ja on tässä tärkeä rooli. Monissa maailman suurissa museoissa on jo ikääntyneille suunnattuja palveluja ja projekteja, joissa kehitetään ko. palveluja.

Keskiviikko 22.10.

Kahden päivän puheiden jälkeen lähdimme "kentälle". Kaksi seuraavaa päivää kuuluivat Yilanin maakunnassa noin tunnin ajomatkan päässä Taipeista saaren koillisosassa. Traditional Art Centerissä meidät vastaanotti perinteisen kiinalaisen oopperan seurue. He esittelivät kiinalaisen oopperan eri hahmoja, maskeerausta ja puvustusta sekä oopperan esiintyjien koulutusta ja harjoittautumista ammattiinsa ja esityksiinsä. Ryhmämme viisi jäsentä maskeerattiin ja puvustettiin oopperan hahmoiksi ja he pääsivät lavalle ammattilaisten kanssa. Meille myös esitettiin ote eräästä kiinalaisen oopperan klassikosta: Hevostenhoitajista.

Illtapäivällä meille esiintyivät Asia-Pacific Traditional Arts Festivalin esiintyjät, joita oli Taiwanin lisäksi mm. Kiinasta, Thaimaasta ja Japanista. Illalla vietettiin ICR:n 50-vuotisjuhlailallinen Traditional Arts Centerin buddhalaisen tempelin torilla yhdessä festivaaliin osallistuvien esiintyjien kanssa.

Torstai 23.10.

Vierailimme LanYang -museossa, eli Liu Lan-Yun pari päivää aiemmin puheenvuorossaan esittelemässä maakuntamuseossa. Suohon uppoavaa rakennusta muistuttava vino museorakennus oli ollut muutaman vuoden ajan avoinna. Siellä vierailee 800 000 museoasiakasta vuosittain. Museo esittelee kolmessa kerroksessaan alueen luontoa vuoristosta vedenalaiseen maailmaan sekä siinä välissä ihmisen kulttuuria ja elinkeinoja alueella.

Museon jälkeen tutustuimme alueelle ominaiseen kumkvatin jalostukseen ja pääsimme itsekin glaseeraamaan kumkvatteja.

Illtapäivä jatkui Agoriozissa, jossa tutustuimme perinteiseen puukengän valmistukseen sekä pääsimme kokeilemaan kolmen hengen tandem-puukengä.

Illaksi jatkoimme riisi ja maanviljelykulttuurimuseoon Erijeen. Siellä tutustuimme museoon sekä näimme paikallisten asukkaiden valmistaman esityksen, joka sisälsi mm. tanssivia lohikäärmeitä. Illan päätteeksi saimme nauttia paikallisten rouvien valmistaman maukkaan aterian riisikuivurimuseossa.

Perjantai 24.10.

Viimeinen konferenssipäivämme alkoi matkalla Haufan Universityn kapukselle, joka sijaitsee Taipeiin ulkopuolella vuoristossa. Yliopisto on yksityinen buddhalainen yliopisto ja se on perustettu 1990-luvulla. Tutustuimme yliopiston historianäyttelyyn sekä pidimme ICR:n vuosikokouksen siellä.

Matka jatkui Kultakaivosmuseoon, jossa tutustuimme Japanilaisten vallan aikana perustettuun kultakaivokseen, joka on nyttemmin museoitu. Pääsimme kaivoskäytäviin sekä saimme koskettaa yli 220 kiloa painavaa kultaharkkoa. Tutustuimme myös japanilaisten rakentamiin asuinrakennuksiin.

Illalla oli jäähyväisten aika Palatsimuseon ravintolassa. Nautimme kekseliään illallisen, jossa oli ruokalajeina mm. Palatsimuseon kokoelmaan kuuluvan jadekaalinmuotoinen kaaliruokalaji, sekä niin ikään kokoelmassa olevan porsaankylkipalan muotoisen jalokiven muotoisia ruokalajeja.

Lauantai 25.10.

Lauantaina ehdin vielä enne lennon lähtöä tutustua Tšiang Kai-šekin muistomerkki-alueeseen sekä pariinkin paikalliseen kauppahalliin. Lisäksi kiersin Postimuseon sekä Taiwanin Historiallisen Museon – molemmat pettymyksiä vanhentuneine näytteillepanoineen – sekä Taipeiin kasvitieteellisen puutarhan, joka puolestaan on paratiisi miljoonakaupungin sykkeen sydämessä.